

Samfunn Israel

Noam Livne, reserveoffiser: – Hva var det Eichmann sa? «Jeg fulgte bare ordre!»

Yonatan Shapira, pilot: – Den beste måten å forsvare seg på er å la være å holde 1,5 millioner mennesker i fengsel.

Yehuda Shaul, ortodoks jøde: – Vi må velge om vi vil være okkupasjonsmakt eller gode mennesker.

Omer Goldman, Mossad-toppens datter: Sonet 28 dager i militært fengsel for militærnekting.

Nekterne

Disse israelske soldatene nekter å delta i det de mener er krigsforbrytelser. Andre beskylder dem for å dolke sitt eget land i ryggen.

Thomas Aue Sobol
Tel Aviv/Jerusalem

For den 34 år gamle reserveoffiseren Noam Livne er dødshallene i Gaza nok i seg selv. 155, 215, 312. Hver dag, hver time, stiger de. Livne nekter å delta i Israels «Operasjon støpt bly», som skal gi Hamas nådestøtet.

– Krigen går på tvers av alt jeg tror på, sier Livne, som tidligere har tjenestegjort i Gaza og Libanon. – Vi førte i sin tid en krig, og vi erobret litt land. Et halvt liv senere okkuperer vi fortsatt disse menneskenes jord, og vi har tatt fra dem alle rettighetene deres, fortsetter han.

Israelske myndigheter og hæren mener på sin side at Livne ikke har noe valg. At han er forpliktet til å følge regjeringens beslutning.

– Ikke hvis en ordre er virkelig umoralsk, og det svarte flagget vaier over den. Gå og les loven! svarer Livne, som er blitt fengslet for sitt standpunkt.

Svart flagg. Han viser til massakren i den arabiske byen Kafr Kassem i 1956. Her henrettet israelske soldater 48 menn, kvinner og barn fordi de hadde overtrådt et portforbud de ikke visste om. Soldatene sa i ettertid at de fulgte ordre. Senere slo Israels domstoler fast at noen ordre

er så åpenlyst lovstridige at det henger en advarsel over dem – «et svart flagg» som sier: Forbudt!

Forhørslederen mener at det er noe helt annet når Israel er i krig.

– Når jeg kjenner til antallet drepte, når jeg hører om bruken av illegale våpen, når jeg ser at det ikke er mulig å bringe sårede i sikkerhet, kan jeg ikke lenger skille de gode fra de onde. Jeg nekter å ta del i det, insisterer Livne.

Refuseniks. Jeg møter ham på Café Mer-sand i Tel Aviv. Her serveres det tredobbel espresso og kremkaker på miniatyrbord mens havet buldrer stort i bakgrunnen.

Vi er bare 70-80 kilometer fra Gaza, men det virker som den istykkerbombede landstrøpen tilhører en verden langt, langt borte.

Livne er en *refusenik*, en av Israels nektere. Unge menn og kvinner som avviser å tjene på Gaza og Vestbredden. Mange israelere anklager disse menneskene for å dolke sitt eget land i ryggen. Nekterne selv sier at de prøver å redde det som er igjen.

Libanon 1982. Motstanden blant soldatene viste seg for alvor første gang under